

גָּלוֹזֶן 234

שליט וחייזק הלימוד והחזרה בספה"ק סיפוריו מעשיות משנים קדמוניות שמספר בינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זע"א

ד' עם רבינו' משלי'ה

קָסֶם מֵיִז פְּרִיאַצְדָּה, זֹעַק זִיךְ אֲזִיךְ!

אָנוּ קַיּוֹן חֲכָמוֹת, כִּי הָאָב גַּעֲלָעֶנֶט מֵיט פְּרִידִי אָנוּ גַּעֲקָעֶנֶט דִּי בְּחִינּוֹת. ذָא
אַלְעָס הָאָט זַיְקָע עַטְלִיכָּע טָעָג אַפְגָּעָשָׁטָעלָט אָנוּ אָזְוִי צִיט זַיְקָע מִיר דָעָר מִצְבָּ
אוֹזָא כִּי הָאָב זַיְקָע לִיְּצָעָר צָגָעָוָאָוָינָט צָו שְׁטָפָן דִּי צִיט אָנוּ פּוֹלְיָעָצָן, בְּמַעַט
זַוְאָס אַיְקָע לְעָרָן נִישְׁתָּחָווִיִּטְיִי, דָו וּעְסָט מִיּוֹן מִצְבָּ"...

דאס אין אומתע עפֿילה.
דאָר אַז אָן אַמְתָע עפֿילה.

באקלידיון דאס פנים מיט ספורי מעשיות. וויל דערוועקן איד פון שלאף זאראפ זאמן אים ווינז זעם פנים אונ
אהבה אונ א ברען. עס איז דאך פארהאן זיבעציג פנימ לזרה אונ וווען מען
אייפציאנטיעקן פון שלאף אונ אנהיינן זינען זעם באשעפער מיט שטקה,
מעשיות ווועט צוּבְרָעַנְגָּעָן דִּין אֲפִצְשָׁאָקָלָעָן פָּוּן דִּין עַצְבּוֹת. זיך
מעשיות ווועט צוּבְרָעַנְגָּעָן דִּין אֲפִצְשָׁאָקָלָעָן פָּוּן דִּין עַצְבּוֹת. זיך
איך גוטע עצה הקاب איך פאר דיר. איך וועלן דיר געבען צו ליינען 'ספורי
מעשיות' וואס פארמאגט דֵּין צו אוֹיְפְּוּעָקָן פָּוּן טֶלָּאָפָּן. דֵּין הייליגע

אוֹזֵר וְוַעֲן הַיּוֹלֶט אָזִים אֲבִינְזָה. דָּאָרְפּ מְעֻן פָּאַרְמָאָכוּן דַּי לְאַדְעָנָעָם עַכְרָ זָאַל נִישְׁתָּאָוּפְאַיְנְמָאָל זָעָן לִכְתִּיגְקִיטִי. מְעֻן דָּאָרְפּ אִים מַצְמָצָזִים זַיְן דָּעַם אָוּרָ עַס זָאַל אִים נִשְׁתָּאָטוּן דַּי לִיכְטָתּ. זָאַס טָוּת דַּי הַיּוֹלֶט גַּעַגְעָעָמָעָיוֹת. עַס בְּרַעַנְגַּט דַּי גַּרְוַעַשׂ לִיכְטָתּ מִיטּ אַרְכִּיטִיגְעָעָמָאָזָם.

мир וועל לערנען ספורי מעשיות אוו אונערקענען אויר גראויישע כה וואס זי פארמאגט צו אויפגעעקו דעם מענטיש ער זאל נישט פארשלאלפאן זיין טאג און יארן.

(ע"פ הקדמת הסיפוי וליקוי"ם ס').

דער חדער שעוריים פון שעירער' איז געוווארן אויסגעלאַדיגט, געבליבן איי נאָר לְעִזּוּר אָנוּ מאַיר'קע. לעזער ענדיגיט צו שׂרייבן די מֶפְרֵשִׁים וְואָס מען האָט נָאָרוֹאָס אַוְיסְגַּעַשְׁמוּעַסְט. וַיַּדְעֲרָאָום מאַיר'קע היְבִט אָזִיף זַיְן קָאָפּ פּוֹן אַ קְוַרְצָעַ זַרְמִילָן בָּאָמְעָרְקָט אָז זַיְנָעַ חֶבְרִים זַיְצָן שַׁוִּין אִין חדער אָוכְלָן.

“וְאֵס מַאֲכִיסָטוּ מִין טִיעָרֶר חֶבֶר מַאֲרֶקָעַ? פְּרָעָגֶת לְעֹזָר. דָו וּוַיִּסְטָ אָז אֵיך בֵין פְּרִילִיק אָנוֹ טְרוֹיוּעָרָג? גִּינוֹ-גִּינוֹ-נִינִיו. כְּבִין נִישְׁתָ בְּאַמְתָה טְרוֹיוּעָרִיג כְּבִיאָר גְּעוֹנוֹאַלְט זָאלְסְטָ פָּאָרְשְׁטִין מִיְנָע גַּעֲפִילָן פָּוֹן הָאָרֶץ.

“עס פְּרִידֶיט מֵיר אָז עַס שְׂטִיטִיט שְׁוֹן אֲרִיבֶעֶר צְוֹוִי חְדְשִׁים דִּי מְבוֹרוֹת פָּוּן דִּי בְּחָרוּם, וַעֲוֹן יָעָזָן לֵיל שְׁוִישִׁי וְנַגְּטַט מְעַן אַיְצָאִינָם גָּנוֹן הַתְּעוֹרָהּוּת אָנוּ זְבָקּוֹת צּוּם באַשְׁעָפָעָר. דַּעֲרָנָאָךְ וְעוֹרְטַט גַּעַהְעָרֶט אַת חְזֻקָּ-שְׁמוּעָס פָּוּן אַיְגָנָעָר פָּוּן דִּי בְּחָרוּם; סְאַיְזַמְּשַׁ מְעַן וּלְסָם הַבָּא. אַיְקָה אֲבָעָר טְרוֹזְוּעָרִיג אָזָה וְדַרְןִי שְׁטַחְוִישָׁן וּזִי. אַלְעַן חָבְרִים אָנוּ וַיְיָלַן זְיִינָר דוּ זְאַלְסָט זְיַין אַתְּלָקְ פָּוּן דַּעַם חְבָרָה, וְאַסְתָּרַט פָּאַסִּירַט מַאַרְקָע אָזֶן אַיְטְעָרָעָסִירַט דִּיר נְשִׁיטַ דַּו גָּאנְצָע זְאַקְעַן דוּ פְּעַלְסָט אָנוּן זְיִינָר אָזֶן יְעָדָע וְזַאֲכָר שְׁמוּעָסְטַט מְעַן אַרְזָם אַנְדְּעָרָע חְזִיבָע נְוָשָׁא. אַמְּאָל וְעַגְּן זְיַין גַּעֲזָוָרָנטִן צְיוֹן שְׁבָעִים מְקָרָא, וְעַגְּן וְהִירָּות אָנוּ מְצֹוֹת כְּבָדָא וְאַם, אֲבָעָר דִּי גַּרְוִיסָע עַצָּה פָּוּן ‘הַתְּבָדָדָות’ אָנוּ אֲרִיבֶעֶר דִּי וּוִיְצְגָּקִיטַט פָּוּן עַרְגְּנָעָן סְפִּירַס פָּוּנָעָם צְדִיקָה...”

או, ג'עכט מאיר'קע אָרְקָעָה קָרְעָבֶץ, ער שפּרִיט אֹוִס זַיְעַן הַעֲנֵט וַיְפּוּ שְׁלָאָף, ער רַיְבִּיט דִּי אַזְגָּו אָנוֹ אַגְּטָט מִיטְמִידְקִיטִיט: "אַיר וַיִּסְמַשְׁתָּא, אַיר וַיִּסְמַשְׁתָּא נִשְׁתָּא, אַיר האב נִשְׁתָּא קִין כְּחָ... זַיְר צַוְּמַעְרָר וַיַּיְן, מַחְקִיק זַיְן, צַו פָּאַלְן אָנוֹ פְּנִישְׁתָּא, אַיר גַּדְעָן אָנוֹ תְּלַעַבְעָן... אַמְּאַל פְּלַעַג אַיר מַקְפִּיד זַיְן צַו פְּאַרְשָׁלָאָפוּ, אַינְגַּדְיִמְלָעָן אָנוֹ תְּלַעַבְעָן... לִיְנַעַן קְרִיאַת שְׁמָע פּוֹן אַינְוּוֹנִיג, גַּיְן שְׁלָאָפּוֹן צִיטְלָה, אוּפְּשָׁתְּיָן פְּרִי, לְוַיְפוּ אַיר מַקְוָה, גַּעֲלַעַנְתִּיס פָּאָרְן דְּאוּעָנָעָן, גַּעֲמַאְכַּת הַתְּבוּדָות בְּקִיעָוָת

סְפִוֵּרִי מַעֲשִׂיות מְשֻׁגִּים קָדְמוֹנִיות - הַקָּדָמָה לְסִפְוֵרִי מַעֲשִׂיות

פָּנוּ גָּאוֹן עֲזִיזֵינוּ מוֹרִינוּ רְبִי נָתָן מִבְּרָסֶלֶב זִיעַ"א דָעַר גְּרוֹיסֶעֶר תַּלְמִיד פָּנוּ רְבִינֵי הַקָּדוֹשׁ זִיעַ"א

הַקָּדָמָה אֵין אִידִישׁ

פָּנוּ גָּאוֹן עֲזִיזֵינוּ מוֹרִינוּ רְבִי נָתָן מִבְּרָסֶלֶב זִיעַ"א
דָעַר גְּרוֹיסֶעֶר תַּלְמִיד פָּנוּ רְבִינֵי הַקָּדוֹשׁ זִיעַ"א
[פָּנוּ עֲרָשֶׁטֶן דָרָוק שְׁנַת תְּקָעָה]

די 'מַעֲשִׂיות' וּוֹאָס דָא שְׂטִיעָן אֵין דָעַם 'סְפֵר', אֵין
אֵין זַיִדְא זַיִעַר גְּרוֹיסֶעֶר 'סּוֹדּוֹת הַתּוֹרָה'! - סְאִיז
אֵין זַיִדְא בָּאַהֲלָתָן זַיִעַר גְּרוֹיסֶעֶר זַאֲכָן! - סְאִיז אֵין
זַיִדְא נִישְׁטָ פָּאַרְהָאנְדָן אֵין וּוֹאָרט וּוֹאָס סְזָאַל זַיִן
פְּשָׁוּטוֹ!

אוֹן אֲפִילָו פָּרָאַסְטָע [פְּשָׁוּטָע] מַעֲנְטָשָׁן, קָעָנָעָן זַיִדְא
אוֹיךְ אַרְוִיסֶנְגָּעָמָעָן גְּרוֹיסֶמְסֶר פָּנוּ דִי 'מַעֲשִׂיות'! - וּוֹאָרָן
די 'מַעֲשִׂיות', הָאָבָן אֶ'גְּרוֹסֶן פְּנַחַ', אָוַיְפְּצָוּוּעָקָן
אַלְעָ מַעֲנְטָשָׁן פָּנוּ דָעַם 'שְׁלָאָפֶ' - אֵז מַזָּאַל חַסְיָה
וּשְׁלָוָם נִישְׁטָ פָּאַרְשָׁלָאָפֶן זַיִנָּע יָהָרָן אָוְמְזִיסֶּטֶן!
אוֹן וּוֹעָר סְזָוֵיל אַרְיִינְקִיקָן אֵין דִי 'מַעֲשִׂיות' מִיטָּה
אוֹן אַמְּתָה אָוִיגֶן, קָעָן עָר זַעַהַן אוֹן פָּאַרְשָׁטִיָּן אַבְּסָל,
גָּאָטָס גְּרוֹיסֶקְיִיטֶן!

אֲפִילָו פָּרָאַסְטָע [פְּשָׁוּטָע] מַעֲנְטָשָׁן, קָעָן זַיִדְא
עַפְּעָס אֶבְּלִישְׁטָשׁ טָאָן יוֹינְקָן פָּנוּ מְוֹסֶרֶת, אֵז זַיִדְא
זַאֲלָן זַיִדְא גּוֹט אַרְוּמְקָוָקָן: "וּוֹאָס דָעַר תְּכִלִית אֵין
פָּנוּ דָעַר וּוּעָלֶט!" - אֵז מַזָּאַל זַיִדְא נִישְׁטָ לְאַזְן
אַפְּגָנָאָרָן אַוִּיפֶר דָעַר וּוּעָלֶט! - אוֹן מַזָּאַל טָאָג אוֹן
נָאָכָט תְּפִילָה טָאָן: "אֵז מַזָּאַל נִיצְׁול וּוּעָרָן פָּנוּ דִי
נְאַרְיִשְׁקִיְּטֶן" פָּנוּ דָעַר וּוּעָלֶט! - אוֹן מַזָּאַל זַוְּחָה
זַיִן צַו זַיִן אַזְוִיְּוּי הַשִּׁם יִתְבָּרֶךְ וּוֹיל.

לְהַתּוֹדָע וְלַהֲגָלוֹת

אֵז אִיטְלָעָס וּוֹאָרט וּוֹאָס דָא שְׂטִיעִיט אֵין דָעַם
הַיְלִיגָן סְפֵר, אֵיז 'קוֹדֶשׁ-קָדְשִׁים', לוֹטָעָר
'סּוֹדּוֹת-הַתּוֹרָה'. מַעַן זָאַל נִישְׁטָ מִיְּנָעָן:
אֵז דָאָס זַעַגְעָן חַסְזָוְלָוָם פְּרָאַסְטָע
[פְּשָׁוּטָע] מַעֲשִׂיות!"

וּוֹאָרָן דִי 'מַעֲשִׂיות' וּוֹאָס אֵין דָעַם סְפֵר
שְׂטִיעָן, הָאָט דָעַרְצִיְילָט דָעַר גְּרוֹיסֶעֶר
צְדִיק דָעַר קָדוֹשׁ-עַלְיוֹן, דָעַר הַיְלִיגָעָר
רְבִי ר' נְחָמָן זְכָרְ-צְדִיק-לְבָרְכָה, זַיִן זְכָות
זָאַל אָונָז בִּיְשְׁטִיעִין.

זַיִן כְּבוֹנָה אֵיז גַּעֲזָוָעָן אָונָז צַו לְעַרְגָּעָן:
זַיִן אַזְוִי דָעַם אַיְכָעָרְשָׁטָן צַו דִינָעָן!"
אוֹן הַלְוָאי מִיר זָאָלָן פָּאַרְשָׁטִיִּין: דִי
גְּרוֹסֶע סּוֹדּוֹת, אוֹן דָעַם 'מוֹסֶר', וּוֹאָס
עַס שְׂטָעָקָט אֵין דִי 'מַעֲשִׂיות' - וּוּעָלָן
מִיר זַיִן פְּרָוּמָע יְזָהָן, אַזְוִי-זְוִי מַעַן דָאָרָף
צַו זַיִן! אוֹן 'הַשִּׁם-יִתְבָּרֶךְ' וּוּעָט אָונָז
שִׁיקָן דָעַם 'גּוֹאָל-צְדִיק', בָּאָלְד אֵין
אָונָז עַרְעָע צִיִּין, בִּמְהָרָה בִּימֵינוּ אָמָן!

~ חַיִ מָוֶה ר' ז' (אות כה) ~

~ אֵין אִידִיש ~

דָעַר רְבִי זַיְעַן האט גַעַזָּגֶט:

"הַיִנְטַ הָאָב אַיְךְ גַעַזָּגֶט דָרְבִי זָאָכָן,

אַנְדָעַרְשׁ וּוֹי דִי וּוֹעַלְטַ זָאָגֶט!"

(א) דִי וּוֹעַלְטַ זָאָגֶט: "אָז 'סְפּוּרִי-מְעֻשִׁיות' אַיְזַ מְסֻוגֶל

אוֹיף אַיְינְצּוּשְׁלָאָפָן!" אָונָן אַיְךְ זָאָגֶט: "אָז דִוְרַךְ 'סְפּוּרִי-
מְעֻשִׁיות', וּוֹעַקְטַ מַעַן אוֹיף מְעַנְטְשָׁן פָוָן זַיְעַר שְׁלָאָפָן!"

(ב) דִי וּוֹעַלְטַ זָאָגֶט: "אָז פָוָן דָעַרְצִיְילָן זָאָכָן וּוֹעַרְטַ מַעַן

נִישְׁטַ גַעַהְאָלְפָן מִיטַ קִינְדָעַר (פָוָן זָאָגֶט, וּוֹעַרְטַ מַעַן
נִישְׁטַ טְרָאָגָן)"! - אָונָן אַיְךְ זָאָגֶט: "אָז פָוָן דָעַרְצִיְילָן זָאָכָן

פָוָנָעָם צְדִיקָה, וּוֹאָסַ ערַ וּוֹעַקְטַ דָעַרְמִיטַ אוֹיף מְעַנְטְשָׁן
פָוָן זַיְעַר שְׁלָאָפָה, קָוָמַטַ דִוְרְכָדָעָם 'פְקִידַת עֲקָרוֹת'

[גַעַהְאָלְפָן וּוֹעַרְן מִיטַ קִינְדָעַר]"!

(ג) דִי וּוֹעַלְטַ זָאָגֶט: "אָז דָעַר אַמְתַעַד גַרְוִיסְעַד צְדִיקָה,

דָאָרָף נִישְׁטַ הָאָבָן אַסָּאָה גַעַלְטַ, וּוֹיְלַ צְוַ וּוֹאָסַ דָאָרָף עַרְ
גַעַלְטַ"?! - אָונָן אַיְךְ זָאָגֶט: "אָז עַס אַיְזַ פָאָרָהָן אָזָא

סְאָרַטַ הַתְּבּוֹנָנוֹת [זַיְהַ פָאָרָטִיפָן אַיְן דִי תָוָרָה], וּוֹאָסַ מַעַן
דָאָרָף הָאָבָן דָעַרְצַיְהַ דִי גַאנְצַעְ פָאָרָמְעָגָן פָוָן דִי וּוֹעַלְטַ"!

[זַעַהַ לְקַוְטִי-מוֹהָרְן ח"א תָוָרָה ס']

נָאָךְ הָאָט בְּיִנְוֹ הַקְדוֹשָ גַעַזָּגֶט, לְגַבְיוֹ דָעַם וּוֹאָס זַיְינַ

רְצָוָן אַיְזַ גַעַנוּעַן אָז מַעַן זָאָל דָרְוָקָן דִי 'סְפּוּרִי-
מְעֻשִׁיות' אוֹיךְ אוֹיף 'אִידִיש טִיְיטַש' וּוֹאָסַ מִיר דָעַדְן

דָעַרְמִיטַ: "אָז עַס קָעָן גְרִינְג גַעַשְׁעָהָן, אָז אַפְרוֹזָה
וּוֹאָס אַיְזַ אַעֲקָרָה [חַלִילָה], זָאָל לִיְגָעָן דָעַרְין
עַפְעָס אַ 'מְעַשָּה', אָונָן דִוְרְכָדָעָם וּוֹעַטַ זַי גַעַהְאָלְפָן

וּוֹעַרְן צְוָם גּוֹטָן אָונָן זַוְכָה זַיְינַ צְוַ קִינְדָעַר"!

(חַיִ מָוֶה ר' ז' אָות כ"ה)

אָונָן וּוֹיְיִטְעַר וּוֹאָס אַיְזַ דִי 'מְעֻשִׁיות' אַיְזַ פָאָרָהָן
בָאָהָאלְטַעַנְעַ זָאָכָן - דָאָס קָעָן מַעַן נִישְׁטַ
דָעַרְשְׁרִיְיבָן, אָונָן נִישְׁטַ דָעַרְצִיְילָן! - אָז וּוֹאָילַ אַיְזַ
דָעַם, וּוֹאָס עַר וּוֹעַט אַיְזַ עַפְעָס וּוֹיְסָן!

אָונָן וּוֹיְילַ מִיר הָאָבָן אַמְאָל גַעַהְעַרְטַ פָוָן זַיְינַ מְוַילַ
עַר הָאָט גַעַזָּגֶט: "אָז עַר הָאָט חַשְׁקַ, אָז מְזָאָל דִי
מְעֻשִׁיות' דָרְוָקָן, פָוָן 'אוֹיבָן' זָאָל זַיְינַ אַוִיכְ 'לְשׁוֹן
הַקּוֹדֶשֶׁ', אָונָן פָוָן 'אוֹנְגָטָן' אַוִיכְ 'טִיְיטַשְׁ'! - דָרוֹם
[דָעַרְיִבְעַר] הָאָבָן מִיר זַיְינַ 'הַיְילִיגָן רְצָוָן' מְקַיִים
גַעַוּעַן, אָונָן מִיר הָאָבָן זַיְיִ אַזְוִי גַעַדְרוֹקְטַ!

וּוֹאָרָן פְּרָאָסְטַיַע [פְּשַׂטוֹטְעַ] מְעַנְטְשָׁן בָאָדָרְפָן
אוֹיךְ וּוֹיְסָן פָוָן דִי 'מְעֻשִׁיות'! - כָאָטְשַׁע זַיְיִ וּוֹעַלְן
גָאָר קָאָרג [וּוַיְיִנְג] פָאָרְשְׁטִיַין, וּוֹאָס מִמְיִינַט, אָונָן
וּוֹאָהָהַיַן דִי 'מְעֻשִׁיות' דָעַרְלָאָנָגָן - אַיְזַ פָאָרְטַ פָאָר
זַיְיִ אַגְרְוִיסְעַ טְוָבָה' צָוָם 'תְּכִלִית', אָז זַיְיִ וּוֹעַלְן אַיְזַ
זַיְיִ אַרְיִינְקָוָקָן מִיטַ אַמְתַ אַוִיגַי! - וּוֹאָרָן זַיְיִ הָאָבָן
אַגְרְוִיסְעַ כַח צְוַ דָעַרְוָעָקָן צָוָם אַיְיִבְעַרְשָׁטָן כְבָנְלַ
[וּוַיְיִבְנְדָעַרְמָאָנְט]! - וּוֹאָרָן דִי 'מְעֻשִׁיות', זַעַנְעָן
נִישְׁטַ קִיְינַ לְעַרְעַ [לִיְיִדְגַע] זָאָכָן חַסְיּוֹשָׁלוּם!

אָונָן דָעַר 'רְבִי' עַלְיִרְהַשְּׁלָוּם - פָלָעַגְטַ אַלְעַמְאָל
נָאָךְ דָאָס 'רוֹב מְעֻשִׁיות', צְוַ זָאָגָן 'עַטְלִיכְבַע
פְסָוקִים' אָונָן 'עַטְלִיכְבַע זָאָכָן!' כִּדִי מְזָאָל וּוֹיְסָן: אָז
עַר דָעַדְטַ נִישְׁטַ קִיְינַ 'דְבָרִים-בְּטִילִים' חַסְיּוֹשָׁלוּם -
הָאָט עַר אַבְיסְלַ גַעַוְוִיזָן 'וַיְיִנְקָן' [רַמְזִים], וּוֹאָהָהַיַן
זַיְיִ דָעַרְלָאָנָגָן - וּוֹאָרָן [וּוַיְיִל] דִי 'אַלְעַ מְעֻשִׁיות',
זַעַנְעָן דִוְרָה [לִוְיִטְעַ] 'סְוּדּוֹת הַתָּוָרָה'!